

- 4-5-1987
Landermeulebroeck
Ministre
Membre

ROYAUME DE BELGIQUE.
-----KONINKRIJK BELGIE.
-----AVIS DU CONSEIL D'ETAT.
-----ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, neuvième chambre, saisi par le Président de la Chambre des Représentants, le 26 mai 1986, d'une demande d'avis sur une proposition de loi "simplifiant la procédure en divorce pour cause déterminée", a donné le 8 avril 1987 l'avis suivant :

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, negende kamer, op 26 mei 1986 door de Voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers verzocht hem van advies te dienen over een voorstel van wet "tot vereenvoudiging van de procedure voor echtscheiding op grond van bepaalde feiten", heeft op 8 april 1987 het volgend advies gegeven :

OBSERVATION PREALABLE.

Les nouvelles règles de procédure inscrites dans les articles 1er à 7 de la proposition de loi relèvent de l'opportunité. Il appartiendra au Parlement de décider s'il y a lieu de simplifier les règles de la procédure de divorce pour cause déterminée, de la manière prévue dans les articles précités.

EXAMEN DU TEXTE.Article 5.

L'article 1259 du Code judiciaire, en projet, élargit les motifs de dispense de comparution personnelle, à "l'impossibilité de se déplacer, pour une raison quelconque".

Les termes "pour une raison quelconque" sont trop larges et ne traduisent pas les intentions de l'auteur, exprimées comme suit dans les développements de la proposition :

"Nous proposons ... d'élargir quelque peu la possibilité qu'a le juge d'accorder dispense de la comparution personnelle à la partie demanderesse. C'est ainsi qu'il pourrait accorder cette dispense non seulement lorsque le demandeur réside à l'étranger, mais également dans les autres cas où le demandeur ne peut se déplacer".

Ces intentions seraient mieux traduites dans le texte en remplaçant les termes précités par les mots "pour un motif légitime".

.../...

Article 8.

Le mot "durable" signifie "de nature à durer longtemps" et non pas "ayant duré longtemps". Le caractère durable d'une réconciliation est donc un fait qui ne peut être établi que par une investigation psychologique et non purement matérielle.

L'ajout du mot "durable" à celui de "réconciliation" exigerait donc du juge qu'il vérifie non seulement que les époux se sont réconciliés mais qu'ils ont eu l'intention de vivre mariés longtemps encore. Cette dernière intention n'est pas réellement distincte de l'accord des volontés, élément moral, qui doit accompagner la reprise matérielle de la vie commune pour que la réconciliation doive être tenue pour établie. Ajouter le mot "durable" est donc inutile. Ce serait même dangereux car cela pourrait laisser croire que la réconciliation n'éteint l'action en divorce que si la vie commune a effectivement repris pendant un certain temps, ce qui dénaturerait la notion même de réconciliation.

VOORAFGAANDE OPMERKING.

De nieuwe procedureregels die in de artikelen 1 tot 7 van het wetsvoorstel worden gesteld, zijn een kwestie van opportuniteit. Het is zaak van het Parlement uit te maken of de procedureregels inzake echtscheiding op grond van bepaalde feiten moeten worden vereenvoudigd op de wijze zoals in de voormelde artikelen is aangegeven.

ONDERZOEK VAN DE TEKST.Artikel 5.

Het ontworpen artikel 1259 van het Gerechtelijk Wetboek voegt aan de gronden tot vrijstelling van de verplichting om persoonlijk te verschijnen toe "het om de één of andere reden in de onmogelijkheid (verkeren) om zich te verplaatsen".

De woorden "om de één of andere reden" zijn te ruim en geven niet goed weer wat blijkens de toelichting bij het wetsvoorstel de bedoeling van de indiener is :

"... stel ik voor om de mogelijkheid voor de voorzitter, om de eisende partij vrij te stellen van de verplichting tot persoonlijke verschijning wat uit te breiden. Hij zou die mogelijkheid hebben, niet alleen wanneer de eiser in het buitenland verblijft, maar ook in de andere gevallen dat de eiser zich niet kan verplaatsen".

Die bedoeling zou in de tekst beter tot uiting komen als de voormelde termen werden vervangen door de woorden "om een wettige reden".

.../...

Artikel 8.

Het woord "duurzaam" betekent "van die aard dat het lang kan duren", en niet "wat van lange duur is geweest". Het duurzame karakter van een verzoening is dus iets wat enkel door een psychologisch, en niet door een zuiver feitelijk onderzoek te bepalen is.

Met de toevoeging van het woord "duurzame" aan het woord "verzoening", zou van de rechter dus worden verlangd dat hij niet alleen nagaat of de echtgenoten zich met elkaar hebben verzoend, maar zich ook ervan vergewist dat zij de bedoeling hebben gehad nog lange tijd gehuwd samen te leven. Deze bedoeling is niet echt onderscheiden van de wilsovereenstemming, een morele factor, die met de feitelijke hervatting van het samenleven gepaard moeten gaan, wil de verzoening als vaststaand kunnen worden beschouwd. Het is bijgevolg onnodig het woord "duurzame" toe te voegen. Dat is zelfs gevaarlijk want het zou kunnen doen denken dat de verzoening de vordering tot echtscheiding alleen dan doet vervallen als de echtgenoten een tijd lang werkelijk opnieuw zijn gaan samenleven. Het begrip "verzoening" zelf zou daardoor worden verdraaid.

La chambre était composée de

Messieurs : H. ROUSSEAU,
de Heren :

J.-J. STRYCKMANS,
P. FINCOEUR,

J. DE GAVRE,

P. GOTHOT,

Madame : R. DEROY,
Mevrouw :

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. J.-J. STRYCKMANS.

Le rapport a été présenté par M. A. MERCENIER, premier auditeur.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

R. DEROY.

De kamer was samengesteld uit

président de chambre,
kamervoorzitter,

conseillers d'Etat,
staatsraden,

assesseurs de la section
de législation,
assessoren van de
afdeling wetgeving,

greffier,
griffier.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J.-J. STRYCKMANS.

Het verslag werd uitgebracht door de H. A. MERCENIER, eerste auditeur.

LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

H. ROUSSEAU.